

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Libelli Cvivsdam Antverpiæ Nvper Editi Contra
Serenissimvm D. Ioannem ab Austria, Gubernatorem
generalem inferioris Germaniæ, qua parte conscientiæ, vt
vocant, libertas in eo requiritur, brevis & ...**

Lens, Jean de

Lovanii, 1578

Vndecimum ostendit frustra niti haereticos, suam vel suorum excusare
saeuitiam, per hoc quod se catholici non accommodent, cum eam
requirant ac commodationem, & condescensionem, quae ab iniuria ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30345

ore ipsorum est, & in caudis eorum. Et enim caudæ eorum similes serpentibus habentes capita, & his nocent. Caudas porro, hæreticorum ministros intelligit. Propheta
Apocal. 9. enim docens mendacium, hic est cauda. Capita verò caudarum (interprete Augustino)
Isaia 9. mundi sunt principes. In his igitur & caudis & capitibus vis inest ad nocendum maxima: siue cum falsi Prophetæ docendo seducunt, siue cum ab ijs corrupti & incitati principes, etiam terrendo & torquendo ad mala facienda compellunt.

CAPVT
 XI.

AT propterea (inquiunt) erumpitur in sauitiam aliquando, quod Ecclesiastici attemperare se ad instituta nostra & mores nolunt. Hoc & Gentiles pallio suum in Christianos odium tegere, suamque sauitiam, iram esse iustam persuadere conabantur. Hoc tamē & iste pallium vsurpare non dubitat: asseritque non aliam ob causam pulsos Hollandia & Zelandia homines Ecclesiasticos, quàm quia se accommodare noluerint. Sed si visa est ea satis iusta causa pellendi, num etiam strangulandi? num & cruciatibus varijs excarnificandi? num aut demergendi, aut affiendi modestissimos etiam homines omni genere cõtumeliarum? Errant enim, si passiones & ludibria sanctorum terra marique suscepta putēt ignorari: tamen

rametſi plenius eadem aliquando pateſieri
 poſſe ſperemus. At magis etiam (inquis) ſæ-
 uiendum fuit in nonnullos, quod Hispani-
 corum conſiliorum participes occultis co-
 natibus patriæ perniciem molirentur. Hoc
 enim (ne quid fingere ipſe videar) & iſto in
 libro ad accusationem trahitur ſacerdo-
 tum, & cleri Hollandici. O quàm facile eſt
 vt canem cædas, baculum reperire! nam &
 olim eiufmodi cauſæ prætextu ab Theodo-
 ra Auguſta, Eutichiana peſte corrupta, pul-
 ſus in exilium eſt Beatus Papa Syluerius:
 quia nimirum deprehenſæ fingerentur eius
 litteræ, quibus Romam Gotthos, quos &
 ipſe clerusque totus infeſtos patiebatur, ad-
 uocaſſet. In Aphrica verò ſæuientibus Van-
 dalis, quid non perpelli crebro ſunt Catho-
 lici homines ab Arianis propter odium Ro-
 manorum, quibus ſauere & quibuſcum age-
 re ſubiñde literarum occulto cõmercio di-
 cebantur? In iſtiusmodi comminiſcendis
 concinnãdisque calumnijs vſque adeo ſem-
 per hæretici valuerũt, atque etiamnum va-
 lent; vt & hic vulpes non iniuria metuat, ne
 caudam non habere probetur, quo poſſit
 cum ſimia, Leonina lege proſtigari. Nam &
 huius apologi lepidam commemorationem
 interſerit, nec aduertit quàm is iure poſſet
 in ſimilis farinae homines retorqueri. Cum
 enim

•

enim Ecclesiasticum ordinem canes & angue peius oderint, hunc maxime cupiunt ex omnibus terrarum angulis esse dissipatum. In hoc ordine perspiciunt Domini ouilis esse pastores, qui nisi sublatis sint, liberam sibi non esse sentiunt mactandi perdendi que facultatem. Molesti in eo sunt latratus canum, quibus contra luporum rabiem otina simplicitas defensatur: ideo que, hos ut saltem abigant, in id omnibus consiliorum suorum curis incumbunt. Quod si quorundam huius ordinis hominum latari societate & coniunctione videantur, id callidæ & temporariæ dissimulationis quædam facit industria, quo minus ulli ab eorum familiari consuetudine abhorreant, quam non refugisse quosdam etiam pastores aduertant. Ergo vel odium suum fictæ amicitia larvis diligenter operiunt, quo suas partes reddant coniunctione firmiores; vel, quod dissimulare non possunt, hoc quolibet æquitatis quasi colore, iustum conantur efficere. Quis enim non protinus hominem seditiosum oderit? quis Reipublicæ ferendum putet esse proditorem? sub his ergo criminationibus quasi plausibiliter aut exploduntur, aut in vincula conijciuntur, aut etiam

etiam trucidantur, quos intempestiuum ad-
 huc fuisset sacerdotij nomine disturbare. *Tritarte*
 Sic olim Iulianus Apostata cum ritum Pa- *b ff lib. 6.*
 ganorum modis omnibus constituere co- *cap. 27.*
 naretur, atque id tamen effici vi adhi-
 bita non posse videret, ecclesiarum præ-
 sules & clericos, seditionum aliorumque
 scelerum prætextu submouit & ciuitatibus;
 id agens reuera, quamcunque speciem
 obtenderet, vt illorum absentia paulatim
 Ecclesia solueretur: & nec sacrorum mi-
 nistri, nec qui docerent vlli existerent,
 istoque modo temporum lapsu propriæ
 religionis obliuionem Christiani pateren-
 tur. Nec verò sum ignarus interesse plu-
 rimum, quid publicis vel ciuitatum, vel
 eorum qui præfunt, decretis fiat, quidve
 priuata rabie vel dolo nonnullorum. Sed
 neque illud etiam nescio haud multum in-
 teresse, siue fieri quid iubeas, siue commit-
 ti sinas, cum possis & debeas impedire.
 Si autem impediri vis & rabies multorum
 non potuit, etiam si sæpe quid fieret non la-
 teret, infelicioꝝ profectò omni miseria do-
 minatus, talium vel subditorum, vel seruo-
 rum aut sociorum operam necessariam ar-
 bitrari. Sed quid si etiam illi fidelissimi pu-
 tentur qui maximè Ecclesiam oderunt? qui
 vel ad struendas calumnias ingeniosissimi,
 vel

vel ad torquenda in bonos conuictorum iacula promptissimi reperiuntur? Num inter hos ecclesiastici constituti, propterea videbuntur accusandi, quod sese accommodare, aut condescendere, aut conuiuere nequibunt? Et quam obsecro requirunt ad sua, vel dogmata vel mores attemperationem? Si enim hoc exigunt vt ipsis in quibusdam articulis tradita nobis doctrina cedamus; & vel detrahamus quippiam, quo se offendi querantur, vel adhibito quasi temperamento ad eorum arbitrium molliamus; vel non eis saltem errorem coarguendo repugnemus; rem poscunt & à natura veritatis abhorrentem, quæ nihil inimico sibi errori concedi patitur, & maiorum exemplis vehementer improbatam. Non enim obscurum est quam sibi nec vnicam illam consubstantialitatis vocem eripi sustinuerint, vt patri filius non consubstantialis, sed similis duntaxat esse diceretur: & qui id spe pacis atque concordia permiserint, velut in Ariminensi factum synodo legitur, non incertum est quantum improvida simplicitate sua hæreticorum auxerint animos, vt se vicisse iure quodam suo gloriarentur. Ea enim est hæreticorum crebris experimentis cognita versutia improbitas, vt ijs si vel ad latum vnguë cesseris in veri assertionem, insoleat amplius,

amplius, iactentque perfidiae dextras, & eo ipso premat infestius, quo pacatiores futuri credebantur. Magnus proinde ille Basilius cum a praefecto monitus esset ut pareret tempori, neque tot Christiani orbis Ecclesias propter dogmatum subtilitatem diutius exagitari pateretur; respondit eos qui diuinis sint eloquijs innutriti, corrumpi de diuinis dogmatibus ne unam quidem syllabam sinere; sed quasuis citius mortis species amplecti. Denique viderint qui sic obsecundari sibi volunt, quemadmodum parere tum queat Episcopus Apostolo praecipienti: Praedica verbum, inste oportune, importune; argue, obsecra, increpa in omni patientia & doctrina. Et rursum: Oportet Episcopum amplecti eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem, ut potens sit exhortari in doctrina sana, & eos qui contradicunt, arguere. Alibi quoque admonet, ut cum modestia corripiantur ij, qui resistunt veritati. Quod vero ad facta pertinet, moresque haereticorum proprios, num id postulant, ut si res sacras plenis buccis irriteant, nos corrideamus? Si templa, si sacra prophanent, si diuorum imagines detrahant, abijciant, conculcent, nos ea facta comprobemus? Si ecclesiastica ieiunia auido carniu esu, si festa seruilibus operibus violent, nos hisce pro nihilo putatis, criminis

*Tripertita
hist lib. 7.
cap. 36.*

2. Timot. 4.

Titum 1.

C socie-

societate maculemur? Si postremò corrū-
 pere hæreseos veneno simpliciores nitatur,
 nos fratrum nostrorum animas perdi mulsitares
 patiamur? Cur requirunt accomodationem,
 quam non nesciunt litteris Apostolicis prohi-
 beri? Nolite (inquit Paulus) comunicare in-
 fructuosis operibus tenebrarum, magis autem
 redarguite. & Nolite iugum ducere cum infi-
 delibus. Quæ enim participatio iustitiæ cum
 iniquitate? aut quæ societas luci cum tenebris?
 quæ autem concordia Christo cum Belial? aut
 quæ pars fidei cum infidei? Et alio in loco:
 Denunciamus (inquit) vobis fratres, ut sub-
 trahatis vos ab omni fratre ambulante inor-
 dinate, & non secundum traditionem quam ac-
 ceperunt à nobis. Et rursus: Rogo vos fra-
 tres, diligenter obseruetis eos qui dissensio-
 nes & offencula præter doctrinam quam di-
 didicistis faciunt, & declinate ab illis. Tota ergo
 questio hæc est; rectene an verò inordinate
 ambulent ij qui sua placita, non Ecclesiæ Ca-
 tholicæ instituta sequuntur: qui non quod tra-
 ditum est tenent, sed quod quisque fuerit pro sua
 libidine vel opinione commentus. Quod si
 prauè ambulant, nos declinare iubemur: si
 verò nos ambulamus inordinate, ipsi nos vi-
 itare tenentur: si neque ipsi nos, neque nos illos
 vitare tenemur; aut igitur Apostolica præ-
 cepta delenda sunt, aut, quod fieri non po-
 test,

rest, vtrique iuxta Euangelij veraque fidei
normam ambulamus; qui tamen pugnantes
adeò fidei doctrinaeque vias viuendo sequimur.

S E D non desunt qui has res propter
quas dissidijs istis collidimur, opinionum
esse non fidei res arbitrentur: neque admo-
dum interesse siue hoc, siue illud teneatur,
de quo, tanquam de quodam problemate,
vtramque in partem differatur. Ideoque
certis quibusdam atque illis primis, quae sym-
bolo Apostolorum expressa sunt, religionis
capitibus, ex vtraque parte conseruatis, de
reliquis, salua familiari quotidianaque &
Christiana amicitia, vltro citroque disputari
oportere contendunt. Sicut olim Apelles
(quiddam enim esse videtur, tamen non
per omnia simile) assererat non oportere
omnino fidei discuti rationem; sed vnum-
quaque debere in eo quod credidit perma-
nere. Salutem namque his esse qui in Cru-
cifixum sperent, tantum si in bonis operi-
bus inueniantur. Themistius quoque Phi-
losophus, cum Valentis imperatoris Ariani, ad
delendos Catholicos cerneret improbum
zelum; hac eum ratione mitiorem reddere
conatus est, si scriberet gratius esse Deo,
quod non facile cognosci videatur; diuersif-
que de illo diuersa profitentibus, non vno
modo glorificetur. Ad similem modum,

CAPVT
XII.

Lib. 5. eccl.
histo. ca. 13

Tribartita
hist. lib. 7.
cap. 12.

C 2 & ho-